

REFERAT

for mødet den 10.12.2014, kl. 16:00 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

5. Fremtidens Fritidstilbud (2014-0242871)

5. Fremtidens Fritidstilbud (2014-0242871)

Børne- og Ungdomsudvalget skal tage stilling til status og videre proces for arbejdet med Fremtidens Fritidstilbud samt forslag om at sende konkrete forslag til implementeringsplaner i høring.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at udkast til implementeringsplaner for den fremtidige fysiske struktur på fritidstilbudsområdet sendes i høring, jf. bilag 1 og 2-6
2. at høringsparterne tillige bedes kommentere på modeller for den fremtidige organisering af fritidsinstitutioner og fritidscentre i København med henblik på at kvalificere organiseringsmodeller forud for en eventuel detaljeret høring
3. at udvalget godkender, at den organisatoriske ændring kan implementeres inden tilpasningen af de fysiske rammer er gennemført
4. at forvaltningen allerede nu kan bestille forundersøgelser i forbindelse med anlægssager til budgetforslag 2016 samt de igangværende anlægssager, hvor der er blevet bevilliget økonomi til Fremtidens Fritidstilbud i Budget 2015, med mulighed for revisioner efter endt høring

PROBLEMSTILLING

Med folkeskolereformen er skoledagen blevet længere – og åbningstiden i fritidstilbuddet bliver tilsvarende kortere. Fremover vil fritidstilbuddene størstedelen af året kun være åbne før 8.00 og efter 13.30 i skoleuger (bortset fra for de børn, der er startet tidligt i fritidshjem før start i 0. klasse).

Således vil børn og unge i fremtiden benytte fritidstilbud i færre timer på skoledage. Den nuværende meget komplekse struktur med mange små enheder med hver sin leder, og forskellige skoletilknytninger vil ikke kunne være bæredygtig og danne rammen om et sammenhængende tilbud til børnene og samtidig give attraktive arbejdsforhold for de fagprofessionelle.

Fritidstilbuddene skal derfor udvikles, så de er fagligt og økonomisk bæredygtige i fremtiden. Det kræver nye måder at arbejde på. En ny struktur skal sikre en sammenhængende dagligdag for barnet i skole såvel som fritidstilbud og foreningstilbud. De fysiske og organisatoriske rammer skal indrettes til at understøtte dette, og der skal være fokus på, at kunne fastholde en stabil og kvalificeret medarbejdergruppe, som kan sikre en sammenhæng i børnenes liv, der skaber grobund for tryghed, trivsel og læring.

Når et område oplever så store ændringer i rammevilkårene, er det nødvendigt at træffe overordnede strukturelle beslutninger for at undgå, at de enkelte enheder skal konkurrere indbyrdes og kæmpe for overlevelse i stedet for at have fokus på børnene.

På den baggrund har Børne- og Ungdomsudvalget vedtaget følgende principper for den fremtidige struktur (BUU 11. juni 2014, bilag 1):

1. *Barnet skal have en sammenhængende og afvekslende hverdag*
2. *Der skal skelnes mellem typer af pædagogiske tilbud, så de*

mindste skolebørn er i et trygt og dannende miljø, der giver forældre mulighed for pasning, mens de større børn dannes i et pædagogisk tilbud i samspil med byens mange andre muligheder

3. *Fritidsstrukturen skal være faglig og økonomisk bæredygtig*
4. *Skoler og fritidstilbud skal gøre brug af fælles faciliteter, og for de mindste skolebørn skal fritidstilbuddet og skolerne tænkes tæt sammen*
5. *Skoler, fritidstilbud, foreninger og andre aktører i lokalområdet skal samarbejde om aktiviteter og faciliteter*
6. *Der skabes den bedst mulige sammenhæng mellem dagtilbud og folkeskole, så folkeskolen i højere grad bliver forældrenes førstevalg*

Affødt af principperne er det endvidere besluttet, at fritidstilbud til de 6-9 årige skal organiseres i en 1:1 relation med skolerne, således at der er ét fritidstilbud pr. skole, og at klubpladserne for de 10-13 årige skal samles i fritidscentre, der kan dække flere skoler.

På baggrund af denne principielle beslutning, er der i Budget 2015 afsat midler til at gå i gang med den ændrede fysiske placering af en række fritidstilbud. Ligesom der er igangsat en proces, hvor medarbejderne bredt i forvaltningen blandt skoler, institutioner og administration arbejder med at implementere principperne.

LØSNING

Der er udarbejdet implementeringsplaner for den fysiske struktur samt en beskrivelse af overordnede modeller for organisering, som udvalget skal tage stilling til og sende i høring.

Derudover er der udarbejdet procesplaner for den faglige indholdsdrøftelse, og der er påbegyndt en udredning af en ny budgetmodel, der skal sikre den bedst mulige økonomiske understøttelse af den nye struktur. I denne indstilling skal der alene tages stilling til, at fysiske og organisatoriske modeller sendes i høring.

Fysisk struktur

I forhold til 1:1 organiseringen af fritidstilbud og den lokale forankring af fritidscentre er der henover efteråret arbejdet med at formulere og kvalitetssikre konkrete forslag (implementeringsplaner) til fysisk placering af fritidstilbudspladserne i kommunen (bilag 1). Der er bl.a. gennemført en kommenteringsrunde, som har medført ændringer i en række implementeringsplaner heraf 20 planer, hvor ændringerne har medført et ændret forslag til implementeringsplan. Det kan eksempelvis være, at en matrikel, der oprindeligt ikke blev foreslået, nu foreslås til placering af fritidshjemspladser, og at der åbnes op for flermatrikelsløsninger.

Forvaltningens bud på de samlede implementeringsplaner for udviklingen af den fysiske fritidsstruktur rundt om alle skoler er vedlagt sagen (bilag 2-6). For at oprette den ønskede fysiske struktur skal der både bygges nyt og ombygges, og der skal ske en omrokering af pladser. Implementeringsplanerne beskriver således endemålet for udviklingen af de fysiske rammer. Selvom de fysiske forandringer således i nogle tilfælde kan påbegyndes, vil en fuld implementering af den nye fysiske struktur ofte forudsætte, at der tilføres anlægsmidler, men samtidig hermed vil der også frigøres lokaler til anden anvendelse eller salg.

Implementeringsplanerne er formuleret efter følgende principper:

- For fritidsinstitutioner for de 6 – 9 årige skal den fysiske struktur understøtte, at der fremover skal være én fritidsinstitution til én skole. En institution kan dog godt rumme flere matrikler eller huse under forudsætning af, at disse ligger tæt på skolen.
- Fritidscentre for de 10-13 årige dækker flere skoler, de har som oftest flere matrikler tilknyttet, og der tages udgangspunkt i de tilgængelige faciliteter.

Anlæg

For at minimere tidstabet i forbindelse med de projekter, som der allerede er bevilliget økonomi til i Budget 2015, og som relaterer sig til igangværende skoleudbygningsprojekter, samt kommende ønsker til Budget 2016, anbefales det, at forvaltningen allerede nu kan afgive bestillinger til Københavns Ejendomme om gennemførelse af de nødvendige forundersøgelser. Dette vil dog eventuelt indebære, at forundersøgelser og projekter i givet fald skal revideres i henhold til de beslutninger om Fremtidens Fritidsstruktur, der måtte blive truffet af Børne- og Ungdomsudvalget efter høringen om implementeringsplanerne.

Modeller for organisering

Parallelt med ovenstående er der arbejdet med at formulere mulige modeller for, hvordan tilbuddene skal organiseres i forhold til ledelse, personale og samarbejdsparter – både på langt sigt og i en overgangsfase.

Modeller for den endelige organisering

Der er på baggrund af de vedtagne principper for den nye struktur flere mulige modeller for organisering af de fremtidige fritidstilbud. I dag er såvel fritids- som klubområdet (6-13 år) organiseret som en integreret del af klynge- og netværksstrukturen, og på mange matrikler er aldersgrupperne integreret. Man kan derfor ikke ændre fritidsområdets organisering uden, at det har konsekvenser for hele dagtilbudsområdet og for det pædagogiske arbejdsmarked.

Både for at bevare fokus på god sammenhæng i børnenes liv og på tværs af forvaltningens forskellige tilbud, og for at sikre organisatorisk og økonomisk sammenhæng i den nye struktur, er det nødvendigt at se på strukturen på det samlede børne- og ungeområdet, herunder den bedst mulige sammenhæng mellem dagtilbud, fritidstilbud og folkeskole.

Forvaltningen har på den baggrund opstillet 4 mulige modeller for, hvordan henholdsvis fritidsinstitutioner og fritidscentre organisatorisk kan udvikles med udgangspunkt i beslutningen om en 1:1 relation mellem fritidstilbud og skole, og fritidscentre der kan dække flere skoler.

Det er valgt i denne indstilling at fremlægge modellerne, således at høringsparterne kan se de mulige organiseringer, når de forholder sig til forslaget om fysisk organisering. Formålet med dette er at indhente kommentarer fra høringsparterne på, hvilke fordele og ulemper de ser ved de enkelte modeller og, hvilken/hvilke modeller de finder bedst vil understøtte strukturen i Fremtidens Fritidstilbud.

Uanset hvilken model der vælges, har det forskellige afledte konsekvenser for og potentialer i forhold til bl.a. stillingsstrukturen / mulighed for oprettelse af fuldtidsstillinger, ledelsesstrukturen, mulighed for effektiviseringer og sikring af sammenhæng til andre områder som skolen eller øvrige dagtilbud.

Selvom det for den enkelte institution eller skole (for medarbejdere, forældre og børn) har den primære interesse, hvordan organiseringen kommer til at se ud lokalt i forhold til deres konkrete situation, så er det vigtigt i første omgang at belyse, hvilke effekter en given model har overordnet i forhold til fx stillingsstruktur.

Fritidsinstitutioner kan organiseres i en 1:1 relation på følgende måder:

Mulige organiseringer Fritidsinstitutioner
1. Alle fritidshjem bliver KKFO 'er
2. Alle fritidshjem bliver kommunale eller selvejende fritidsinstitutioner i klynger/netværk
3. Alle fritidshjem bliver kommunale eller selvejende fritidsinstitutioner udenfor klynger/netværk
4. Der vælges konkret for fritidsinstitutionen til hver skole, hvilken af de 3 ovenstående modeller denne skal organiseres efter.

Fritidscentre kan organiseres på følgende måder, enten som kommunale eller selvejende enheder:

Mulige organiseringer Fritidscentre
1. Alle fritidscentre bliver del af klynge eller netværk
2. Alle fritidscentre bliver del af et klubfællesskab
3. Alle fritidscentre bliver selvstændige enheder udenfor både klynge / netværk og klubfællesskaber
4. Der vælges konkret for hvert fritidscenter, hvilken af de 3 ovenstående modeller dette skal organiseres efter.

Der er forvaltningens anbefaling, at den nye organisering og stillingsstruktur skal implementeres fuldt ud over hele byen fra den 1. august 2016. Det kan i en periode herefter, og indtil, den fysiske struktur er på plads, betyde, at fx børnehave- og fritidshjemspladser, som tidligere har fungeret som én institution på samme matrikel/hus, skal adskilles organisatorisk. Alternativet er, at den nye organisering indføres langsomt over en flerårig periode i takt med, at den fysiske struktur falder på plads. Det vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, da det vil betyde, at der i flere år vil være en meget uensartet organisatorisk struktur over byen, hvor skoler og fritidstilbud ikke vil have den samme ramme for deres samarbejde omkring børnenes hverdag.

Overgangsmodel

I og med at der allerede i dag er ændret i en række grundvilkår for kommunens fritidstilbud, er det forvaltningens anbefaling, at der - i en overgangsperiode fra den 1. august 2015 og frem til den fulde implementering af den nye organisering den 1. august 2016 - skal ske organisatoriske tilpasninger, selvom de fysiske forhold ikke er på plads endnu. Overgangsmodellen skal imødekomme behovet for et styrket samarbejde, både på tværs af fritidstilbuddene og mellem fritidstilbud og skole, samt understøtte udviklingen af en 1:1 model mellem skole og fritidsinstitution.

Udgangspunktet for skoleåret 2015 til 2016 er, at børn fortsætter i de fritidstilbud, som de benytter i dag. Skoleindskrivningen til næste skoleår er allerede igangsat og afsluttes, før herværende plan har været behandlet efter høring. Indskrivning i fritidshjem og klub vil ske i forhold til de institutioner, der findes i den nuværende organisering.

Som det fremgår af afsnittet med Videre Proces, er det planen, at så snart en fremtidig organisationsmodel er blevet vedtaget, så vil forvaltningen afholde individuelle møder med fritidstilbuddene omkring de enkelte skoler og skolerne, hvor den mest hensigtsmæssige overgangsmodel fastlægges. Eventuelle omrokeringer i overgangsperioden aftales ved disse møder.

Således sendes de fremlagte modeller for fremtidig organisering også i høring med denne indstilling. Afhængigt af de indkomne høringssvar og den politiske drøftelse, vil der derefter blive udarbejdet en konkret model der indstilles i marts 2015, hvor konsekvenserne af de enkelte modeller uddybes, således at der efterfølgende kan træffes endelig beslutning om valg af model, eventuelt efter en detaljeret høring (forventeligt maj 2015).

Faglig kvalitet

På baggrund af den ændrede hverdag for fritidstilbuddenes virke er det ambitionen at udvikle et stærkt fagligt og dermed attraktivt fritidstilbud for byens børn og unge.

Formålet er at fastholde kvaliteterne i og videreudvikle fritidstilbuddenes faglige indhold, så alle børn og unge i København får mulighed for at tilegne sig de sociale, faglige og personlige kompetencer, der giver dem mulighed for at deltage som aktive, demokratiske borgere samt gennemføre en ungdomsuddannelse.

Forvaltningen igangsætter i tæt dialog med områdets aktører en proces for drøftelse og udvikling af de faglige mål for Fremtidens Fritidstilbud. I marts 2015 vil forvaltningen fremlægge et udkast til de fremtidige faglige mål for de københavnske fritidstilbud. Det er som en del af arbejdet oplagt at se på, hvordan de nuværende pejlemærker for kvalitet og dagtilbud kan spille sammen med de fremtidige mål for fritidstilbuddene.

Økonomi og budgettildeling

Når der etableres nye strukturer, skal dette understøttes af nye budgetmodeller, som passer sammen med strukturen på den bedst mulige måde og sikrer, at vi tilpasser tildelingen af økonomi til fremtidens tilbud.

Ved udarbejdelsen af nye budgetmodeller på fritidstilbudsområdet frem mod januar 2016 skal der dels tages højde for, at de eksisterende midler skal og kan anvendes anderledes, fordi strukturen er anderledes. Dels skal der tages højde for det eksisterende økonomiske råderum, som vil være omfattet af den generelle effektiviseringsstrategi i kommunen, hvor driftsbudgetterne generelt reduceres.

Det blev besluttet med vedtagelsen af Budget 2015, at dele af effektiviseringspotentialet hjemtages allerede i 2015 med stigende profil i 2016. I den forbindelse vedtog Børne- og Ungdomsudvalget, at der skal udarbejdes nye bevillingstildelingsmodeller på fritidsområdet, og at der herigennem opnås effektiviseringer ved at ”tildele konkret økonomi i forhold til den faktiske åbningstid, ledelsestid, nye arbejdstidsforhold som følge af den ændrede arbejdstidsaftale, antal personale og gruppestørrelse mv.” (BUU 27-8-2014).

Fritidsområdet vil i tråd med dette opleve ændringer – med betydning for driftsøkonomien - i forhold til:

- Antallet af fysiske enheder
- Dimensioneringen af den fysiske kapacitet, når skole og fritidstilbud bygges tættere sammen og integreres i løbet af dagen
- Antallet af selvstændigt ledede enheder
- Det markant reducerede antal åbningstimer i selve fritidstilbuddet

Kommunikation og inddragelse

Arbejdet med Fremtidens Fritidstilbud berører mange mennesker, og det er afgørende, at forvaltningen sikrer kommunikationen til børn, forældre og medarbejdere, som er berørt af omlægningen, og dialogen med de relevante samarbejdspartnere. Der er igangsat drøftelser i forskellige faste dialog-, arbejds- og følgegrupper med bl.a. de faglige organisationer, paraplyorganisationer og forældreorganisationer, og der er planlagt løbende drøftelser og information i HovedMED.

Den brede kommunikation til institutioner, skoler og forældre sikres via temasider på intra- og internettet, samt nyhedsbreve.

I forbindelse bl.a. med allerede afholdte møder og kommenteringen om Fremtidens Fritidstilbud er der blevet fremført en række overordnede bekymringer, som også afspejler sig i konkrete henvendelser til udvalget og forvaltningen.

Bekymringerne omhandler bl.a. bevarelse af det særlige ved fritidspædagogikken og de særlige kvaliteter ved mindre enheder.

Forvaltningen har fokus på de kvaliteter, der ligger i fritidsområdet i dag, og arbejder videre med, hvordan disse kan sikres i den kommende struktur. Der vil løbende blive taget stilling til de spørgsmål og bekymringer, som forvaltningen får kendskab til, fx via de særlige temasider for Fremtidens Fritidstilbud på www.kk.dk.

ØKONOMI

Som det fremgår af ovenstående afsnit vil overgangen til en ny struktur for fritidstilbud samt den vedtagne effektiviseringsstrategi have betydning for både drifts- og anlægsøkonomien.

For driftsøkonomien gælder det, at der skal udarbejdes en ny budgetmodel. For anlægsøkonomien gælder det, at der i de kommende anlægsplaner i en årrække skal indlægges budgetønsker til ændringer i den fysiske struktur både på grund af det fortsat stigende børnetal i skoleårgangene og på grund af den ændrede fysiske organisering, hvor der fokuseres på, at der skal være nærhed mellem skoler og fritidstilbud. Samtidig vil der på den anden side være mulighed for at frigøre lokaler til anden anvendelse eller salg.

Denne indstilling i sig selv har således ikke økonomiske konsekvenser, men der vil i en række følgebeslutninger være økonomiske konsekvenser.

VIDERE PROCES

Forvaltningens udkast til implementeringsplaner sendes i høring i perioden uge 51 til uge 6 hos forældre- og institutionsbestyrelser i dag- og fritidstilbud, skolebestyrelser, lokaludvalg, Brug Folkeskolen, Skole og Forældre, Københavns Forældreorganisation, Københavns Fælleselevråd, Handicaprådet, de selvejende institutioners paraplyorganisationer og de faglige organisationer (LFS, BUPL, KLF, SKK).

Den videre proces for arbejdet med Fremtidens Fritidstilbud er planlagt i forhold til nedenstående tidsplan:

Else Sommer

/Camilla Niebuhr, Henriette Bjørn Nielsen

BESLUTNING

Ø stillede ændringsforslag om at indstillingens 2. at-punkt formuleres således:

"at høringsparterne tillige bedes kommentere på model 2 for den fremtidige organisering af fritidsinstitutioner og alle fire modeller for fritidscentre i København med henblik på at kvalificere organiseringsmodeller forud for en eventuel detaljeret høring".

Forslaget bortfaldt, da det ikke kunne opnå flertal:

For stemte 4 medlemmer: O, V og Ø.

Imod stemte 4 medlemmer: A, C og F.

2 medlemmer undlod at stemme: B.

A stillede ændringsforslag om at indstillingens 2. at-punkt formuleres således:

"at høringsparterne tillige bedes kommentere på model 2 og 3 for den fremtidige organisering af fritidsinstitutioner og alle fire modeller for fritidscentre i København med henblik på at kvalificere organiseringsmodeller forud for en eventuel detaljeret høring".

Forslaget blev godkendt efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 9 medlemmer: A, B, F, O, V og Ø.

Imod stemte 1 medlem: C.

Ingen medlemmer undlod at stemme.

Med dette således ændrede 2. at-punkt blev indstillingen godkendt i sin helhed uden afstemning.

O, V og Ø ønskede følgende tilført protokollen:

"Partierne ønsker at fastholde og sikre, at der også fremover er attraktive fritidstilbud i København. Med folkeskolereformens længere skoledage og tilsvarende kortere åbningstider i fritidstilbuddene, accepterer vi, at en omlægning af det fritidspædagogiske område er nødvendig. Målet er at sikre, at de enkelte fritidstilbud også fremover er fagligt og økonomisk bæredygtige. Vi er enige i, at det ikke vil kunne lade sig gøre i den nuværende fritidsstruktur. Samtidig ønsker vi at fastholde et 0-18 års perspektiv, så vi sikrer sammenhæng i tilbud samt differentierede tilbud. For os handler 0-18 års perspektivet om at skabe muligheder for, at børn og unge kan mødes på tværs af alder. Ligeledes giver 0-18 års perspektivet rum for faglig udvikling, hvor dialog og viden om børn og unge er omdrejningspunktet for samarbejde hos det pædagogiske personale. Og denne viden om, hvad der fremmer kvaliteten i det pædagogiske arbejde, herunder hvilke forhold der har afgørende betydning fra det professionelle arbejde i og med relationerne til børn og unge, skal selvfølgelig bruges, når fritidstilbuddenes faglige indhold og faglige mål for Fremtidens Fritidstilbud udvikles over de kommende måneder. Samtidig vil vi godt gøre opmærksom på, at Fremtidens Fritidstilbud med den såkaldte 1:1-organisering handler om organisering af ledelse og ikke nødvendigvis organisering af mursten. Dvs at den fremtidige fritidsstruktur sagtens kan have fritidstilbud, der godt nok har én leder og er tilknyttet én skole, men kan ligge på flere matrikler."

A, B, O, V og Ø ønskede følgende tilført protokollen:

"Vi synes oplægget er vidtgående og derfor er det vigtigt at man lokalt får mulighed for at komme med input i forhold til de perspektiver, der er og som er vigtige at få med i arbejdet for at finde de bedste løsninger. Derfor opfordrer vi borgere såvel som institutioner til at afgive høringsvar. Yderligere vil vi i det videre forløb lægge vægt på, at diversitet i tilbuddene samt institutioner i forskellige størrelser respekteres således, at man som borger har bedre mulighed for at vælge et tilbud, som passer godt til den enkelte familie."

BILAG

- [1. Den fysiske struktur, herunder tidligere beslutning og kommenteringsrunden](#)
- [2. Implementeringsplaner - Amager](#)
- [3. Implementeringsplaner - Indre By-Østerbro](#)
- [4. Implementeringsplaner - Valby-Vesterbro-Kgs. E](#)
- [5. Implementeringsplaner - Brønshøj-Vanløse](#)
- [6. Implementeringsplaner Nørrebro-Bispebjerg](#)
- [7. HØRINGSBREV - Fremtidens Fritidstilbud](#)